

G HMP

Ediční plán 23/24

Editorial

Ediční činnost, procházející napříč všemi odděleními Galerie hlavního města Prahy, patří vedle výstavních projektů k nejdůležitějším výstupům instituce; jednotlivým výstupům věnujeme velkou a pečlivou pozornost. I proto jsme pyšní na to, že jedna z odborných publikací vydaných v roce 2022 Galerií hlavního města Prahy: *Ivan Meštrovič (1883–1962). Sochař a světoobčan*, byla oceněna v Národní soutěži muzeí Gloria musaealis.

Snažíme se realizovat co nejrozsáhlejší spektrum tiskovin, od odborných teoretických publikací, katalogů výstav, průvodců až po knížky pro nejširší veřejnost, mezi něž se bude letos řadit objevená práce o restaurování veřejné plastiky v Praze, popřípadě v roce 2024 publikace věnující se sochám na Karlově mostě – obě přinesou poněkud jiný pohled na témata, která se zdají být již popsána či dobře známá.

Pochopitelně největší část knižní produkce GHMP tvoří publikace svázané s výstavní činností. GHMP postupně vyprecizovala svou dlouhodobou výstavní dramaturgii, jejíž páteří jsou tematické projekty revidující či rozšiřující stávající výklad dějin umění. Vedle toho navazujeme na mapování aktuální scény, která je pro GHMP určující od začátku devadesátých let. Obecně všechny členy kurátorského kolektivu GHMP jako zastřešující téma zajímá angažované umění a jeho projevy během 20. a 21. století v nejširším spektru různých uměleckých a společenských aktivit. Pokračujeme v rozpracování projektu inovativně nahlízejícím Zámek Troja, jeho zahrady a okolí: celou lokalitu a jednotlivé subjekty v ní působící chápeme jako výzvu pro specifické projekty pracující s tématy participace, udržitelnosti, historického dědictví aj.

Zmíním zde dvě hlavní publikace, které GHMP vydá v roce 2024: katalog k výstavě s pracovním názvem *Posthumanismus*, ve které se GHMP vrací k projektům, které zásadním způsobem mapovaly současnou výtvarnou scénu a pojmenovávaly důležité fenomény. Na ní se budou kurátorsky a autorsky podílet všichni kurátoři GHMP a přizvaní hosté. Druhou je výstup dlouholetého sledování dění na ostravské výtvarné scéně, která Ostravu v Praze představí jako inspirativní, živé a původní místo, nikoliv jako periferii, jak jsou někdy geograficky vzdálenější místa označována.

Nejsou to ovšem všechny tituly, které GHMP připravuje – i tak je nicméně vidět, že ediční činnost, k níž náleží také celá řada drobnějších výstupů a materiálů pro veřejnost, je pestrá a mnohvrstevnatá.

Přeji krásné a podnětné čtení s publikacemi
Galerie hlavního města Prahy.

Helena Musilová, náměstkyně pro odbornou činnost

SUŠKA – KAMENY / ŠKODA – OBJEKTY

Katalog *Suška – Kameny / Škoda – Objekty* vyšel ke stejnojmenné výstavě Michala Škody a Čestmíra Sušky konané v Zámku Troja od 6. dubna do 30. října 2022.

Michal Škoda pracuje s maximálně redukovanými tvary, které v prostoru hybridně expandují, a nepřipomínají tak klasické stereometrické útvary. Působí jako objekty odvozené z futuristické architektury nebo schránky ukrývající nějaké magické tajemství. Vedle toho se intenzivně zabývá kresbou, která je plošným vyjádřením prostorových rozvrhů sledovaných v objektech. Vedle minimalistického tvarosloví je důležitou výrazovou složkou jeho prací užití černého monochromu nebo jednoduchého kontrastu černé a bílé.

Čestmír Suška svou práci často definuje skrze materiál. V současnosti stojí pevnými nohama v nové etapě, která je svázána s kamenem. Perforované cisterny jsou minulostí a odebrání hmoty z kamenného bloku představuje zcela opačný sochařský postup, který vyžaduje nejen řemeslo a flexibilní vnímání kvality kamene, ale nesmí zároveň dojít k ohnutí původní koncepce budoucího díla.

5

Editorka: Magdalena Juříková

Autoři textů: Magdalena Juříková, Čestmír Suška, Michal Škoda

Grafický design: Anymade Studio

Vydala Galerie hlavního města Prahy v roce 2022.

Ediční plán je sestavován odborným oddělením v návaznosti na výstavní harmonogram, produkční stránku zajišťuje Oddělení komunikace, doprovodných programů a ediční činnosti. Ediční činnost galerie je pravidelně prezentována na knižních veletrzích, v knihkupectvích GHMP a dalších vybraných obchodech.

V našich knihkupectvích se zaměřujeme především na publikace o umění. Nabízíme rozsáhlý výběr odborných knih, monografií, katalogů k výstavám, autorských knih, specializovaných časopisů a také publikací pro děti. Naleznete zde také plakáty, pohlednice a další tiskoviny reagující na aktuální výstavy GHMP.

Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti pořádá v roce 2023 již třetí ročník knižního veletrhu zaměřeného výhradně na uměleckou a uměnovědnou literaturu GHMP Art Book Fair.

**KAMENY
OBJEKTY**

**STONES
OBJECTS**

Obálka katalogu
Suška – Kameny / Škoda – Objekty

VĚŠTĚNÍ Z NOČNÍ OBLOHY ČÁSTEČNĚ ZAKRYTÉ MRAKY. ROLE FOTOGRAFIE V POSTMEDIÁLNÍ DOBĚ

Katalog *Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky. Role fotografie v postmediální době* vyšel ke stejnojmenné výstavě konané v Domě fotografie od 24. května do 18. září 2022.

Publikace zkoumá současné formy vizuality v umění vycházejícím z média fotografie. Představuje spektrum myšlenkových i uměleckých přístupů více než tří desítek teoretiků i umělců z Čech, Slovenska, Velké Británie, Řecka a dalších zemí. Základní půdorys knihy tvoří příspěvky dvanácti spoluautorů, kteří odpověděli na kurátorskou anketu na téma „postmediální fotografie“. Jejich příspěvky ukazují, jak se vizuální umění vyrovnává se zrychlujícím se prolínáním fyzického a digitálního světa a jejich propojováním s globálními sítěmi a procesy. Tento proces výrazně mění způsoby tvorby obrazů, jejich výsledné podoby i způsoby jejich uchovávání a manipulace s nimi. Technologie vybavené umělou inteligencí za nás vylepšují, svévolně mění, a dokonce samy tvoří obrazy zdánlivé reality, ze statických obrazů dělají pohyblivé, animují a s pomocí 3D tisku vyrábějí realitu samotnou. Na základě psychologicko-sociálních analýz a algoritmů efektivně třídí informace a tvoří individuální reality na míru každému uživateli. Čím dál více se tak stávají soběstačným uměleckým médiem. Publikace není výsledkem vzájemné spolupráce, ale částečně nahodilou strukturou, která do jisté míry přejímá principy postdigitální reality. Na nespojitém vzorku uměleckých přístupů řeší otázky spojené s rolí fotografie ve zrychlujícím se procesu fragmentace, multiplicity a manipulovatelnosti vizuálních médií i vliv tohoto procesu na „uměleckou fotografii“. Zabývá se otázkou vztahu digitálního archivu, emocionální paměti umění i sociální rolí umění v systému, jenž se díky své bezhraničnosti vymyká jakékoliv kontrole. Fragmentárnost, která uveřejněné sondy charakterizuje, se zdá být určujícím znakem současného vnímání. Spektrum odpovědí vytváří plastickou mozaiku, jejíž jednotlivé díly pojmenovávají různé aspekty postmediálních přístupů, zatímco fotografie sama se nenápadně rozpouští v nespočetných formátech a nekonečné rozpínavosti digitálního prostoru. Zkoumání tohoto vesmíru prostřednictvím lidských smyslů a emocí se podobá věštění z noční oblohy z velké části zakryté mraky. A tak jako dříve reprezentovala nadpozemskou dimenzi, respektive nekonečnost prostoru a času především noční obloha, dnes se tato očekávání upínají podobným způsobem k digitálním sítím. Je tak stále přirozenější obracet se k virtualitě s pohledem tážajícím se na to, co nám sděluje nejen o nás v přítomnosti, ale i o naší budoucnosti.

6

7

Editorka: Jitka Hlaváčková

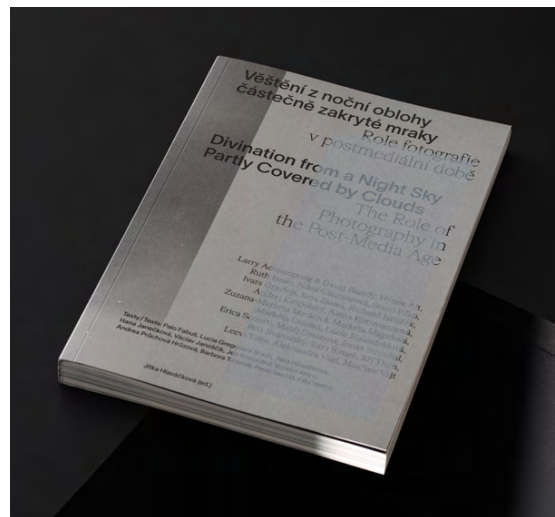
Autoři textů: Palo Fabuš, Lucia Gregorová Stach, Jitka Hlaváčková, Hana Janečková, Václav Janoščík, Jen Kratochvil, Vojtěch Márc, Andrea Průchová Hrůzová, Barbora Trnková, Pavel Vančát, Filip Vančo

Grafický design: Martin Odehnal

Vydala Galerie hlavního města Prahy v roce 2022.

Vydání publikace bylo podpořeno grantem uděleným Ministerstvem kultury České republiky z programu Kulturní aktivity 2022 – oblast výtvarného umění.

Obálka katalogu *Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky. Role fotografie v postmediální době*, foto: Jonáš Verešpej

HEROIN CRYSTAL GENERACE DEVADESÁTÝCH LET V GHMP

Katalog *Heroin Crystal. Generace devadesátých let v GHMP* vyšel ke stejnojmenné výstavě konané v Domě U Kamenného zvonu od 14. dubna do 28. srpna 2022.

Kniha představuje klíčové práce patnácti protagonistů generace „zlatých devadesátých“ (Křištof Kintera, Michal Pěchouček, Veronika Bromová, Markéta Othová, Jiří Černický, Federico Díaz, Milena Dopitová...). Jde o umělce, kteří vystavovali v Galerii hlavního města Prahy na samém počátku své umělecké dráhy, a stalo se až jakýmsi nepsaným pravidlem, že dosáhli výrazných úspěchů na domácí i zahraniční umělecké scéně. Aktivitu Galerie spjaté s umělci této generace v hektických letech 1994–2002 autorsky a kurátorsky připravovala dvojice mladých historiků umění, Olga Malá a Karel Srp. Kniha zahrnuje obsáhlou obrazovou část doprovázenou texty Michala Kolečka, Terezie Nekvindové, Jakuba Krále, Miroslava Petříčka a Olgy Malé.

Samostatná závěrečná kapitola je věnována „Archivu“, který se v chronologickém sledu zabývá jednotlivými dvaceti dvěma výstavami a poskytuje vizuály dokumentárních materiálů jako jsou pozvánky, katalogy a fotografie z výstav a vernisáží i reakcí tisku.

Název výstavy *Heroin Crystal* inspirovala stejnojmenná instalace a fotografie Jiřího Černického z roku 1999, která je charakteristická působivou vizualitou se zneklidňujícím podtextem typickým pro devadesátá léta obecně.

Editorka: Olga Malá

Autoři textů: Michal Koleček, Jakub Král, Olga Malá, Terezie Nekvindová, Miroslav Petříček

Bibliografie: Veronika Rubášová, Jiří Hůla / Archiv výtvarného umění

Grafický design: Anymade Studio

Vydala Galerie hlavního města Prahy v roce 2022.

Obálka katalogu *Heroin Crystal. Generace devadesátých let v GHMP*, foto: Jonáš Verešpej

8

9

PRAŽSKÁ PALLAS A MORAVSKÁ HELLAS 1902: AUGUSTE RODIN V PRAZE A NA MORAVĚ

Odborná publikace *Pražská Pallas a Moravská Hellas* byla vydána ke stejnojmenné výstavě konané v Domě fotografie od 25. října 2022 do 29. ledna 2023.

V roce 1902 navštívil Prahu a Moravu francouzský sochař Auguste Rodin. Tato cesta, spojená s jeho tehdy největší zahraniční výstavou, byla důležitá nejen pro sochaře samotného, ale zanechala nerasmazatelné stopy i v místě návštěvy. Byla významná jak pro tehdejší generaci malířů a zejména sochařů, kterým pomohla ujasnit cestu k modernímu výtvarnému směřování, ale také předznamenala budoucí orientaci výtvarné scény k francouzskému umění. Na druhou stranu, z toho, co tehdejší umělecká a společenská elita považovala za důležité této významné návštěvě ukázat, můžeme dovodit i podstatné informace o prioritách a charakteru té doby.

Publikace, autorsky připravená ve spolupráci Galerie hlavního města Prahy s Etnografickým ústavem Moravského zemského muzea v Brně a Galerií výtvarného umění v Hodoníně, se poprvé systematicky věnuje „doprovodnému programu“, který byl Augustu Rodinovi připraven. Na základě nového studia archivních pramenů, tj. časopisů, korespondence, osobních archivů aj., mapuje důvody, proč - a to je jedno z hlavních témat publikace - přijel Auguste Rodin na Moravské Slovácko, kde navštívil *Výstavu slovenských a moravských výtvarných umělců* v Hodoníně a kde

u příležitosti jeho návštěvy proběhla téměř celoslovenská slavnost („U obcí, jimiž jsme projeli, čekala představenstva obcí, školní mládež, vyparáděné děvčice a snad i celá dědina.“ *Lidové noviny*, 3. června 1902). Celá „slavnost“ byla uměle připraveným, objednaným počinem, nevážícím se na žádné konkrétní události v životě venkova, jako jsou hody či jiné církevní svátky. Od toho se odvíjeji zkoumaná témata: jaká byla dobová role tzv. folklóru, jak byl domácím či zahraničním nemoravským návštěvníkům prezentován a jak se měnila jeho role, respektive jak byl využíván ve smyslu národní reprezentace v prostoru a čase.

Publikace pojmenovává mechanismy společenských struktur, jak se utvářely na přelomu století a jejichž velká část přetrvala i do vzniku samostatného Československa. Dílčí kapitoly jsou věnovány uměleckému spolku Mánes, fotografii jako emancipujícímu se médiu a jeho podílu na vytvoření „paměťové stopy“ atd.

Editorka: Helena Musilová

Autoři textů: Hana Dvořáková, Magdalena Juříková,

Helena Musilová, Vít Vlnas

Vydala Galerie hlavního města Prahy spolu s nakladatelstvím

Stará pošta, z. ú. v roce 2022.

Vydání publikace bylo podpořeno grantem uděleným Ministerstvem kultury České republiky z programu Kulturní aktivity 2022 – oblast výtvarného umění.

10

Obálka publikace *Pražská Pallas a Moravská Hellas 1902: Auguste Rodin v Praze a na Moravě*, foto: Karla Hlaváčková

IVAN MEŠTROVIĆ (1883–1962). SOCHAŘ A SVĚTOOBČAN

Odborná publikace *Ivan Meštrović (1883–1962). Sochař a světoobčan* byla vydána ke stejnojmenné výstavě konané v Městské knihovně od 24. listopadu 2022 do 26. února 2023.

Chorvatský sochař Ivan Meštrović (1883, Chorvatsko – 1962, Indiana, USA) zanechal svým komplexním dílem a tvůrčí dráhou nesmazatelnou stopu na mezinárodní umělecké scéně. Spolu s pevným ukotvením v antické a středomořské tradici si zároveň osvojil dominantní prvky archaičnosti, Vídeňské secese, symbolismu, impresionismu, art deco, neoklasicismu a pozdního realismu, jimž pokaždé dokázal vtisknout vlastní nezaměnitelnou pečeti. Během šesti desetiletí jeho kariéry nacházely námětové okruhy, které jej zajímaly především – zahrnující řadu náboženských motivů, figurálních studií, portrétů a monumentálních soch – významné potvrzení na výstavách pořádaných doma i v zahraničí.

Publikace se zabývá místem Ivana Meštroviće v kontextu sochařství ve střední Evropě na počátku 20. století. České země, ale především Praha, poutala mezinárodní kulturní pozornost již od devadesátých let 19. století, například i vzrůstajícím množstvím veřejných sochařských zakázek, stejně jako internacionálním a otevřeným kulturním prostředím. Publikace představuje umělcovo dílo v souvislosti s francouzskými a českými sochaři (Auguste Rodin, Bohumil Kafka, František Bílek, Jaroslav Horejc aj.). Rovněž je v textu zhodnocen jeho vztah k české futuristické umělkyni Růženě Zátkové, se kterou chorvatský sochař vedl milostnou korespondenci. Meštrović často využíval svého mezinárodního věhlasu a popularity k tomu, aby široké veřejnosti představil své umělecké i politické ideály, jež – v souladu s jeho životní zkušeností – podléhaly změnám. Například Meštrovićovo přátelství s rodinou Masaryků mu poskytlo příležitost vyjádřit své rozčarování nad poměry v Království Srbů, Chorvatů a Slovinců, později Království Jugoslávie, na jehož vzniku se sám podílel a které svým dílem reprezentoval.

Přes intenzivní sepetí Meštroviće s českým prostředím neexistuje dosud v Čechách monografie, která by na jeho dílo nahlížela optikou těchto vazeb a pokusila se vysledovat oboustranný vztah. Tato publikace zmíněnou mezeru zaplňuje a představuje tohoto významného autora v širším kontextu středoevropské a obecně mezinárodní výtvarné scény.

11

Editoři: Sandra Baborovská (GHMP), Barbara Vujanović (Muzea Ivana Meštroviće, Záhřeb), Ondřej Vojtěchovský (FF UK)
Autoři textů: Sandra Baborovská, Aude Chevalier, Irena Kraševac, Hana Larvová, Marijan Lipovac, Alena Pomajžlová, Dalibor Prančević, Ondřej Vojtěchovský, Barbara Vujanović, Petr Wittlich
Grafický design: Robert V. Novák
Vydala Galerie hlavního města Prahy v roce 2022.
Vydání publikace bylo podpořeno grantem uděleným Ministerstvem kultury České republiky z programu Kulturní aktivity 2022 – oblast výtvarného umění.

12

Obálka odborné publikace *Ivan Meštrović (1883–1962). Sochař a světoobčan*, foto: Kateřina Fialová

PUBLIKACE VYDANÉ 2023

SOCHAŘ A ARCHITEKT KORESPONDENCE FRANTIŠKA BÍLKA S JOSEFEM FANTOU

Název publikace *Sochař a architekt. Korespondence Františka Bílka s Josefem Fantou* parafrázuje titul vydaný roku 1948, uveřejňující tehdy korespondenci Bílka s básníkem Juliem Zeyerem. Právě prostřednictvím Zeyera a Zdeny Braunerové se mladý Bílek seznámil též s architektem Josefem Fantou (1856–1954). Povaha jejich epizodického (a příznačně ambivalentního) přátelství a jeho význam pro Bílkovu tvorbu dosud nebyly předmětem badatelského zájmu. Jejich vzájemná korespondence obsahuje množství neznámých informací týkajících se především sochařova raného tvůrčího období a ozřejmuje okolnosti některých jeho důležitých zakázek. Komentovaná edice dopisů obou umělců je uvedena souborem několika vybraných, dosud rovněž nepublikovaných písemností přibližujících Bílkovy nesnadné začátky včetně jeho vlastního popisu pověstné osudové konfrontace s Josefem Václavem Myslbekem v září 1892. S cílem zpřístupnit Bílkovu pozoruhodnou osobnost a jeho dílo i zahraničním badatelům je celá publikace dvojjazyčná; do angličtiny tak byly přeloženy i transkribované dopisy.

13

Edice dosud nepublikované vzájemné korespondence sochaře Františka Bílka (1872–1941) a architekta Josefa Fanta (1856–1954) obsahuje množství neznámých informací o Bílkově raném tvůrčím období a některých jeho důležitých zakázkách. Fanta sice patřil k blízkým přátelům Julia Zeyera, jeho vztah s Bílkem byl nicméně příznačně komplikovaný a kontroverzní. Komentovaná a kontextualizovaná edice dopisů obou umělců je doplněna úvodní studií a několika dalšími – zde nově publikovanými – písemnostmi ozřejmujícími nesnadné Bílkovy počátky včetně osudového střetu s Myslbekem v září 1892.

Editor: Martin Krummholz
Autoři textů: Martin Krummholz,
František Bílek, Josef Fanta
Grafický design: Anymade Studio
Vydá Galerie hlavního města Prahy
v roce 2023.

Obálka publikace *Sochař a architekt. Korespondence Františka Bílka s Josefem Fantou*

MARGITA TITLOVÁ YLOVSKY

Monografie byla vydána ke stejnojmenné výstavě konané v Domě U Kamenného zvonu od 15. února do 14. května 2023.

Margita Titlová, akční umělkyně, performerka, autorka instalací, výtvarná pedagožka a experimentátorka v oblasti propojení zvuku, přístrojových záznamů a výtvarných technik patří k nejvýraznějším osobnostem generace osmdesátých let. Ještě jako studentka Akademie výtvarných umění (studium 1977–1983) hledala cestu k tématům a výrazu, kterým by se mohla osvobodit od stereotypů tehdejší výuky poznamenané ideologickými požadavky režimu. Zaujalo ji konceptuální umění a performance. Pro svůj průzkum zvolila konfrontaci vlastního těla s geometrickými a silovými poli v přírodě a později také v interiéru (1980–1982). Zjišťovala, co její fyzická přítomnost způsobuje v těchto vztazích.

Publikace byla koncipována jako doprovod k výstavě, nicméně i mimo ni je z monografie zjevné, jak důležité bylo pro autorku její vlastní tělo jako určité měřítko činnosti a že energie vložená do realizace finálního díla zůstala pro ni charakteristická dlouhodobě, i v období velkoformátových rituálně realizovaných kreseb. Exotičnost a znakovost v nich je silně osobní a neodvozená od známých zdrojů. Zkoumání tělesnosti v interakci s okolím a energie, kterou tělo vydává a vyzařuje a zároveň tak prozrazuje interní tajemství své psychodynamiky, to vše ji zaměstnává a inspiruje dodnes. Její tvorba byla a je ceněna pro kontinuitu a soudržnost uvažování, které v mnoha ohledech akcentuje ženské prvky a atributy s přirozeností a bez ideologizování. Její dnes už rozsáhlé dílo je protkáno autentickou a prudkou expresivitou, ale také korigovanými vztahy k vědeckým a technickým experimentům.

Monografie obsahuje odborné statě věnované její práci v osmdesátých a devadesátých letech, některé citace starších textů, aktuální rozhovor k současným autorčiným tématům a jejímu směřování a fotografický doprovod zaměřený na vystavená díla.

Editor: Miroslav Jiřele

Autoři textů: Magdalena Juříková, Pavel Klusák,

Margita Titlová Ylovsky

Bibliografie: Veronika Rubášová, Jiří Hůla / Archiv výtvarného umění

Grafický design: Tomáš Vrba, Aparat

Vydala galerie ETCETERA ART spolu s Galerií hlavního města Prahy v roce 2023.

14

Monografie Margita Titlová Ylovsky,
foto: KIVA photography

15

JITKA SVOBODOVÁ ZA HRANOU VIDĚNÉHO

Průvodce vydaný ke stejnojmenné výstavě konané v Městské knihovně od 14. dubna do 20. srpna 2023.

Galerie hlavního města Prahy připravila retrospektivní výstavu legendární výtvarnice Jitky Svobodové (1941–2023), autorky kreseb, maleb a prostorových objektů. Její celoživotní tvorbu je možné charakterizovat několika pojmy – kresba, předmět, senzibilita, oproštěnost, koncentrovanost, čas – každý z nich shrnuje obrovské množství dalšího sdělení a možných výkladů. Autorka se v první polovině sedmdesátých let rozhodla opustit malbu a věnovat se kresbě; skrze toto médium se v plošných i prostorových realizacích dotkla základních otázek souvisejících jak se samotným tvořením, tak s procesem poznání. Výstava v prostorách Městské knihovny i tištěný průvodce shrnují všechny důležité přístupy tvorby Jitky Svobodové, tedy svět existujících předmětů (stoly a židle, stromy), jevů (například pohybujících se záclon) včetně tak důležitých témat, jako jsou stromy zobrazené v nejrůznějších médiích.

Na počátku každé kresby Jitky Svobodové je soustředěné pozorování – předmětu, jevu nebo situace – umožňující vstřebat to podstatné. A to jak toho nejmenšího detailu, tak i uvědomění si, které vnější charakteristiky předmětu nebo jevu je možné

pominout. Pro toto zkoumání zvolila zdánlivě nejjednodušší motivy z okolního světa, nicméně kresby židlí či hrnků nejsou kresbami skutečných židlí nebo hrnků, nejsou přepisem reality. Jsou esencí předmětu, vznikly spojením jeho vnějšího a vnitřního jsoucna, jsou jejich nezvratnou podobou, neboť odkazují k jejich fenomenologické podstatě. Samozřejmost, s níž jsou autorkou kresby předmětů předkládány, zároveň vzbuzuje neklid a napětí u diváka, kterého nutí promýšlet viděný svět odlišnou optikou, pracovat s vlastní pamětí a s vlastním dojmem z věcí samotných. V rámci výstavního a publikačního projektu byl představen výběr z tvorby Jitky Svobodové, ucelené série i tematické celky mimo chronologické řazení, aby bylo vidět, jak autorka jeden námět průběžně proměňuje. To respektuje i tištěný průvodce výstavou, ve kterém se nacházejí mj. celostránkové záběry do pozoruhodné instalace, kterou připravil architekt Josef Pleskot. Dále je doplněn úvodní studií filozofů Martina Nitscheho a Josefíny Formanové, kteří si z pozic fenomenologické filosofie všimají dvojího: nejen toho, jaké podněty Jitka Svobodová získala z četby fenomenologů (zvl. Heideggera), nýbrž také (a to především) toho, jaké inspirační podněty může fenomenologie získat z recepce jejího díla. Zvláštní pozornost je věnována následujícím tématům: věc, jev a fenomenologie prostředí, vztah vnitřního a vnějšího.

Editorka: Helena Musilová

Autoři textů: Josefína Formanová, Helena Musilová, Martin Nitsche

Grafické řešení: Matěj Bárta

Vydala Galerie hlavního města Prahy v roce 2023.

16

Obálka katalogu Jitka Svobodová *Za hranou viděného*,
foto: Karla Hlaváčková

DRAGOLJUB RAŠA TODOSIJEVIĆ WAS IST KUNST?

Katalog vydaný ke stejnojmenné výstavě konané v Domě
U Kamenného zvonu od 28. června do 17. září 2023.

Katalog navazuje na výstavu Raši Todosijeviče v nejširší možné míře jejího zpřítomnění a zároveň respektování povahy autorova díla. Stejně jako je jeho dílo velmi široké co do užitých témat a příslušejících médií, také kniha je odrazem autorských strategií akcentovaných ve výstavě. Ani výstava samotná totiž nebyla retrospektivní přehlídkou, ale daleko spíše aktualizací a zhmotněním témat, kterými se autor od konce šedesátých let až do současnosti zabýval. Rytmus jak výstavy, tak katalogu nepodléhá přísné logice datací a vrocení, ale daleko spíše představuje druhotné autorské a kurátorské vyprávění o díle a umění, na jejichž podstatu se Todosijevič sám sebe už více než půlstoletí neustále doslovně táže. Raša Todosijevič (* 1945) je srbský umělec patřící do první generace neoavantgardních autorů tzv. nové umělecké praxe, která se začala rozvíjet v poměrně liberálním prostředí bývalé Jugoslávie na počátku sedmdesátých let 20. století. Společně s Marinou Abramović, celosvětově respektovanou umělkyní vycházející stejně jako Todosijevič z bělehradské umělecké scény druhé poloviny dvacátého století, patří k nejvýraznějším umělcům bývalé Jugoslávie a dnešního Srbska.

17

Editoři: Jakub Král, Matěj Smrkovský

Autor textů: Jakub Král

Grafické řešení: Studio Zdaar (David Šrot a Kryštof Novák)

Vydala Galerie hlavního města Prahy v roce 2023.

Realizace projektu byla podpořena grantem uděleným
Ministerstvem kultury České republiky z programu
Podpora expozic a výstav 2023.

Obálka katalogu
Dragoljub Raša Todosijevič
Was ist kunst?
foto: Anna Kulíčková

MYŠLENÍ OBRAZEM VIZUÁLNÍ UDÁLOSTI MIROSLAVA PETŘÍČKA

Publikace bude vydána ke stejnojmenné výstavě konané v Městské knihovně od 4. října 2023 do 7. ledna 2024.

Miroslav Petříček je předním českým filozofem a estetikem, který se po desítky let systematicky zabývá reflexí vizuálního umění. Své myšlenky o aspektech jazyka umění shrnul v množství textů, mimo jiné v knize *Myšlení obrazem*, která se stala hlavním impulzem pro vznik této výstavy a paralelně vydávané publikace. Naším nejvýznamnějším cílem je poukázat na zásadní vklad Miroslava Petříčka do vývoje českého výtvarného umění, respektive myšlení o něm, a pokusit se názorně vyjádřit klíčové myšlenky, o které se opírá jeho filozofický diskurz. Základem je konstatování, že setkání s obrazem je událost. Obraz neukazuje, nýbrž cosi způsobuje. Zatímco materiálem filozofie je pojem, v umění je to výraz a obraz. Myšlení obrazem je odpovědí na setkání s touto vizuální událostí. Neznamená ani ilustraci, ani vizuální zprostředkování myšlenky, nýbrž specifický způsob, jak podnítit myšlení – myslet namalované. Jazyky slov a obrazů jsou si blízké, ale jejich materiál je odlišný: nelze jednoduše překládat obraz či výraz do pojmů. Myšlení obrazem je odpovědí na setkání s touto vizuální událostí.

Autorský komentář Miroslava Petříčka provede diváka labyrintem uměleckých děl, reprezentujících různé formy „vizuálních událostí“: od abstraktního smyslového vjemu přes hledání tvaru po konstruování ideje nebo myšlenkového systému. Vedle autorových komentářů Miroslava Petříčka se bude moci čtenář setkat také s myšlenkami dalších filozofů, o něž se Petříčkova filozofie opírá, nebo s nimiž souzní. Tato rovina reflektuje skutečnost, že díky stovkám důležitých filozofických textů, které Petříček přeložil do češtiny nebo interpretoval ve svých přednáškách, se české umění a estetika mohly po roce 1989 vědomě zařadit do proudu postmoderního světového myšlení (např. Henri Bergson, Theodor Adorno, Jacques Derrida, Emmanuel Levinas, Maurice Merleau-Ponty, Michel Foucault, François Lyotard, Gilles Deleuze, Jean-Luc Nancy, Henri Maldiney, Dieter Mersch, Alfred N. Whitehead).

Grafičkou výstavy je Adéla Svobodová, architektem Richard Loskot, výstava i publikace se organicky prolínají, nově vzniklé instalace a specifické Petříčkovy nazírání na umělecká díla fotograficky zaznamenaná Jiří Thýn, který je nedílnou součástí realizačního týmu.

Editorky: Jitka Hlaváčková

Autoři textů: Milena Bartlová, Jitka Hlaváčková, Miroslav Petříček, Jiří Příbáň, Kateřina Štenclová

Grafické řešení: Adéla Svobodová

Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2023.

Vydání odborné knihy bylo podpořeno grantem uděleným Ministerstvem kultury České republiky z programu Kulturní aktivity 2023 – oblast výtvarného umění.

18

19

Adéla Svobodová, Jiří Thýn, návrh na obálku publikace
Myšlení obrazem, 2023, manipulovaná fotografie

MYSLET FILMEM PRŮNIK Y VIZUÁLNÍHO UMĚNÍ A KINEMATOGRAFIE

Monografie bude vydána u příležitosti stejnojmenné výstavy konané v Domě U Kamenného zvonu od 3. listopadu 2023 do 18. února 2024.

Režisér Jean-Luc Godard ve svém monumentálním díle *Příběh(y) filmu* poznamenal, že film je „forma, která myslí“. Jedním z ústředních mechanismů, skrze které filmové médium myšlenkové operace provádí, je montáž neboli střihová skladba, tak jak se ustavila od D. W. Griffitha přes sovětskou montážní školu až po Godarda. Přežívá však vize montáže coby myšlení filmem i v době „postfilmové“, mimo prostor kina a v podmínkách nadvlády digitálního? Jak se klasické montážní principy uplatňují v současném umění? A lze je převést do časoprostoru galerie?

Kolektivní monografie *Myslet filmem* se zaměřuje na způsoby, jakými filmová montáž rezonuje v současném umění a mediálním prostoru. V posledních dekádách jsme si zvykli, že nejrozumnější umělecké disciplíny vstřebávají postupy filmu, videa a audiovizuální kultury obecně. Nebývá ovšem příliš často reflektováno, do jaké míry umělkyně a umělci přímo či nepřímo navazují na klasické koncepty montáže, potažmo na jejich ideové předpoklady.

Publikace poskytuje nástroje, jak rozumět klasické filmové montáži a jejímu „druhému životu“ v současném hypermediálním umění a kultuře.

Editoři: Jiří Anger, Sandra Baborovská
Autoři textů: Jiří Anger, Sandra Baborovská, Georges Didi Huberman, Sergej Ejzenštejn, Noemi Purkrábková, Ondřej Vavrečka
Grafické řešení: Anymade Studio
Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2023.
Vydání odborné knihy bylo podpořeno grantem uděleným Ministerstvem kultury České republiky z programu Kulturní aktivity 2023 – oblast výtvarného umění.

Nothing but that black emptiness.

Zbyněk Baladrán,
Noc světa, 2011,
záběr z filmu

20

DRAK A RYBA

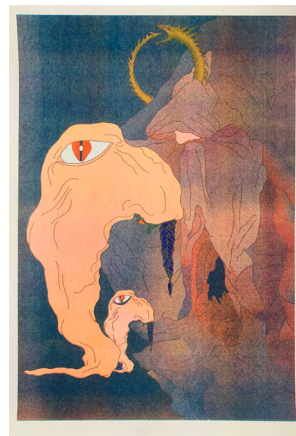
Je tu drak. A je tu ryba. Existují vedle sebe. Jeden pořád dokola požírá svůj ocas a druhá plave dopředu. Není úplně jasné, kde jeden z nich začíná a druhá následuje, nebo lépe řečeno pokračuje.

Příběh *Drak a ryba* se skrze magický sarkazmus zamýšlí nad současnou společností a jejím vývojem. Jde dopředu, anebo se cyklí?

V prostředí rekreačního rezortu prosáklého bahnem klasického českého rybníka s navezenou písečnou pláží se rozehrává příběh. Ne moc horké léto, mrazák Algida a jediný kiosek ve tvaru obří jahody s převařenými hot dogy v sobě skrývají tajemství tuzemské malebnosti. Rekreační snažící se nachytat co nejvíc opálení, vriskající děti a dobře ukrytí nudisté se proplétají kolem jediného kousku vody široko daleko. Letní závan s příslibem svobody a lokální bandička štamgastů. Možná ale nic není tak, jak se na první pohled zdá... Nežijí snad v českých rybnících vodníci?

Kniha *Drak a Ryba* volně navazuje na film Marie Lukáčové *Orla*, představený poprvé na výstavě v Domě fotografie Galerie hlavního města Prahy. Pohádkový, ale zároveň kritický text autorské knihy je doplněn o sérii výpravných ilustrací.

Editorky: Jitka Hlaváčková, Marie Lukáčová
Autorka textů: Marie Lukáčová
Ilustrace: Marie Lukáčová
Grafické řešení: Filip Kraus
Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2023.

Marie Lukáčová, *Orla*, 2021-2022,
animace – video

21

RESTAUROVÁNÍ NENÍ RESTAURACE

Galerie hlavního města Prahy pečuje o nejvýznamnější pomníky, sochy a sousoší v Praze. Většina historických soch či pomníků jsou kulturní nemovité památky a k jejich údržbě, konzervaci či restaurování se musí přistupovat citlivě s ohledem na jejich památkovou hodnotu. Pro různé materiály je třeba používat specifické techniky nebo technologie, s citem a rozmyslem využívat i ty nejmodernější postupy nebo prostředky. Protichůdné názory veřejnosti na rychlost, kvalitu nebo míru restaurování veřejných plastik vycházejí z představy, že po restaurování by umělecké dílo mělo být „čisté“. Živá praxe správy veřejné plastiky s sebou přináší historiky úsměvné, rozčilující i ty k vysloveně k pláči.

Chtěli bychom ukázat, že Galerie hlavního města Prahy využívá nejnovější technologické postupy nejen při restaurování veřejných plastik, ale i při jejich konzervaci a běžné údržbě. Vždy ale musíme pečlivě přemýšlet, kdy a jak můžeme zkoušet časem ještě neproěřené novinky, a kdy nemůžeme riskovat poškození materiálu, které se neprojeví hned, ale může být původcem degradace v budoucích desetiletích nebo staletích. Ostatně právě o tom nám sochy samy podávají svědectví, která odhalujeme pomocí nejmodernějších nedestruktivních metod při restaurátorských průzkumech.

V kapitolách věnovaných jednotlivým případům záchrany, rekonstrukce, obnovy a rehabilitace vybraných veřejných plastik a památek ve správě Galerie hlavního města Prahy se alespoň letmo dotkneme šíře škály materiálů a uměleckých technik, na jejichž úplný výčet naše publikace nestačí.

Tato knížka má ambice ukázat šíři otázek a úkolů kolem péče o umělecká díla ve městě, potěšit každého milovníka Prahy a umění bez rozdílu věku, kterému se snažíme přiblížit složitou problematiku vyprávěním z hlediska lidí, kteří se v celém procesu musí propojit. Publikace je určena pro širokou veřejnost bez omezení věkem. Pro názornost je doplněna barevnými fotografiemi a ilustracemi Magdaleny Rutové.

Autorka koncepce, editorka: Marie Foltýnová
Autoři textů: Jakub Ďoubal, Marie Foltýnová,
Magdalena Kracík Štorkánová
Grafické řešení: Jan Čumlivski
Ilustrace: Magdalena Rutová
Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2023.

22

23

Magdalena Rutová, ilustrace z publikace
Restaurování není restaurace, 2023, Galerie hlavního města Prahy

MODERNÍ REALISMY NA ČESKOSLOVENSKÉ VÝTVARNÉ SCÉNĚ 1918–1945

Průvodce vyjde ke stejnojmenné výstavě konané v Městské knihovně od 29. března do 18. srpna 2024.

Výstavný projekt a doprovodný průvodce si kladou za cíl obsáhnout moderní realistické projevy uvedeného časového období se zohledněním etnických menšin a solitérních autorů v hranicích někdejšího Československa. Pod pojmem nové realismy se rozumí širší spektrum dobově aktuálních realistických přístupů zahrnujících oblasti tvorby tradičně označované jako neoklasicismus, verismus, nová věčnost, sociální umění, magický realismus a primitivismus, ve fotografii zejména nové vidění.

Prezentována a publikována budou díla pracující sofistikovanějšími způsoby s různými polohami vnímání reality. V obsahové rovině se často jedná o zachycení moderního života a jeho proměn v souvislosti s rozvojem technologií, ženské emancipace, možností cestování, komunikace, zábavy. Tato díla reagují jak na společenský úspěch nově se etablojící střední třídy, tak na palčivé sociální problémy ekonomicky rozdělené společnosti. Výstava a průvodce navazují na výzkum podpořený Grantovou agenturou České republiky a nabídnou alternativní pohled na dosud zažité vnímání modernity ve výtvarné kultuře sledovaného období.

Záměr souhrnně představit moderní realistické přístupy z československého prostoru navazuje na nedávno realizované projekty zaměřené na moderní realistické projevy v zemích jako Německo, Itálie, Rakousko či USA, s nimiž československá scéna, ukotvená ve středoevropském prostoru, v některých ohledech koresponduje, současně ale nese také svá regionálně podmíněná specifika. Sledována jsou formálně i obsahově příbuzná díla reflektující moderní realistické tendence dvacátých let 20. století, jež stála až donedávna vesměs stranou převážně frankofonně zaměřené interpretace vývoje dějin umění v Československu. Prezentovány budou obrazy, sochy, kresby a grafiky, samostatný oddíl bude věnován fotografii a filmu, včetně dobových časopisů. Zastoupení budou klíčoví autoři tohoto období, mj. František Foltýn, Jaromír Funke, Paul Gebauer, Otto Gutfreund, Edmund Gwerk, Karel Holan, Miloslav Holý, Béla Kontuly, Pravoslav Kotík, Alfred Kuntz, Ladislav Majerský, Milada Marešová, Erwin Müller, František Muzika, Ernest Neuschul, Jaroslav Rössler, Zdenek Rykr, Gejza Schiller, Ilona Singer, Erika Streit, Vlasta Vostřebalová-Fišerová, Imrich Weiner-Král', Eugen Wiškovský a další.

Editorka: Helena Musilová

Autoři textů a spolupráce: Anna Habánová, Ivo Habán,
Helena Musilová

Grafické řešení: Jan Havel

Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2024.

24

25

Erika Streit, *Autoportrét v červené blůze*, 1934, olej, plátno, 108.5 × 59 cm, soukromá sbírka

Odborná publikace vyjde ke stejnojmenné výstavě konané v Městské knihovně od října 2024 do ledna 2025.

V polovině osmdesátých let se v Ostravě začíná srovnávat skupina umělců, z velké části samouků a nadšenců, z nichž část se postupně stala studenty pražských vysokých uměleckých škol. Tato skupina díky vlivu starších v Ostravě usazených autorů (Eduard Halberštát a Eduard Ovčáček) začala organizovat vlastní umělecké aktivity srovnatelné s těmi pražskými. Díky stále čilejším kontaktům s pražskou uměleckou scénou se začíná ta ostravská emancipovat a vytvářet tak svébytný předpoklad pro „vynoření“ fenoménu regionálních (v dobové literatuře periferních) ohnisek, která se načas stala natolik progresivní, že se velkou měrou zasloužila o vytvoření obrazu devadesátých let obecně.

Publikace skloubí soudobý odborný diskurs nad ostravskou regionální scénou z hlediska výstavního provozu v osmdesátých letech (Renata Skřebská, Galerie výtvarného umění v Ostravě), procesu „nobilizace“ scény v devadesátých letech (Jakub Král) a speciální roli pak budou hrát texty orientované na alternativní strategie provozu umění a vystavování na příkladu festivalů Malamut (Pavla Morganová, Akademie výtvarných umění) a Kukačka (Tomáš Knoflíček, Fakulta umění, Ostravská univerzita). Kniha dá zároveň prostor také samotným protagonistům činným na tehdejší výtvarné scéně v Ostravě formou nikoli očekávatelně řízených rozhovorů, ale naopak zcela subjektivních vzpomínkových textů vyprávějící příběhy lidí, míst, životů a děl.

Editoři: Jakub Král, Tomáš Knoflíček

Spolupráce: Matěj Smrkovský

Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2024.

Jiří Surůvka,
Strůjci války I, 1999,
počítačová koláž,
150 × 200 cm, Galerie
hlavního města Prahy

Karlův most je jednou z pražských dominant, kterou každoročně obdivují miliony návštěvníků z celého světa.

Málokdy se však do popředí zájmu o Karlův most dostane jeho sochařská výzdoba. A přitom je to právě ona, která z pražského mostu na první pohled činí světový unikát. Je to proto, že třicet převážně barokních soch a sousoší představuje pro běžného návštěvníka složitou a nepřehlednou problematiku. Navíc plastiky a výjevy za dobu své existence přejímaly život Pražanů a vstřebávaly jejich projekce, staly se součástí pražských legend a pověstí, které jim přisoudily nadpřirozenou moc.

A dnes už i samotné plastiky mají svou historii, neboť byly ničeny a poškozovány živelnými katastrofami a jsou průběžně opravovány či nahrazovány novodobými kopii. Rozměr osobitých narativů sochařských plastik činí z Karlova mostu skutečný „mystický koridor“. Je to kamenná cesta nad volným prostorem, nad vodami řeky, kde se poutník nemá čeho „chytit“, strážena však postavami světců, kteří představují podporu a ochranu v nepřehledných či nebezpečných životních situacích. A právě průchod či přechod takovou cestou z jednoho pevného břehu na druhý představuje skutečný duchovní zážitek. Tyto okolnosti však nelze zprostředkovat běžným kunsthistorickým jazykem či výčtem dat a faktů.

Publikace s pracovním názvem *Mystický koridor* si proto klade za cíl reflektovat Karlův most především z hlediska jeho umělecké výzdoby, jejích duchovních aspektů a narativů, a rovněž z pohledu péče o sochařské památky.

Autoři textů: Alena Ježková

Fotografie: Jiří Chalupa

Grafické řešení: Anymade Studio

Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2024.

Jiří Chalupa, *Slunovrat na Karlově mostě*, 2021,
digitální fotografie

POSTHUMANISMUS

Katalog bude vydán u příležitosti stejnojmenné výstavy konané v Domě U Kamenného zvonu v roce 2025.

Po téměř desetiletém odstupu se GHMP vrací k formátu prezentace nejsoučasnější výtvarné scény, navazuje na v dekadních letech zásadní počiny typu *Bienále mladých Zvon* nebo na startupové výstavy na Staroměstské radnici a v Colloredo-Mansfeldském paláci. Nicméně formát „bienále“ vnímáme jako příliš svazující, spíše cítíme potřebu jednou za dva až tři roky představit určitá aktuální témata, která procházejí společností.

Téma posthumanismu v aktuálním umění jsme si zvolili ještě před masivními diskuzemi o roli umělé inteligence v současné (a budoucí) společnosti. Chceme se skrze díla zastoupených umělců a umělkyní dotknout všech strachů a obav, ale i vizí a očekávání, které se ve společnosti směrem k technologiím objevují.

Následující text byl psán ve spolupráci s AI: ChatGPT, který z povahy sebe sama vnímá posthumanismus jako důležité téma: „Posthumanismus je filozofický a kulturní pohled, který zkoumá a přemýšlí o vztahu mezi lidstvem a technologií, a zpochybňuje tradiční představy o lidské identitě a subjektivitě. Současné umění často reflektuje tato témata a přináší nové perspektivy na lidskou existenci v době rychlého technologického rozvoje. Současní umělci využívají různá média a formy vyjádření, jako jsou instalace, videa, performance, digitální média a další, k vyjádření myšlenek a otázek týkajících se identity, technologie, ekologie a role, kterou hrají vývoj a transformace v současném světě“.

28

Na projektu pracují všichni kurátoři GHMP spolu s externími spolupracovníky.

Editorka: Helena Musilová

Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2025.

29

František Hudeček, *Golem - Muž probuzený žhavým kladivem*, 1935-1937, olej, plátno, 81 × 95 cm
Galerie hlavního města Prahy

Mgr. Jiří Anger, Ph.D.

vystudoval doktorský obor filmová studia na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Pracuje v Národním filmovém archivu jako výzkumník a redaktor odborného časopisu *luminace*.

Ve svém bádání se zabývá teorií a historií rané kinematografie, archivního filmu a audiovizuálního výzkumu. Jeho články se objevily v časopisech *NECSUS, Film-Philosophy, Quarterly Review of Film and Video* ad. Za studii *Trembling Meaning: Camera Instability and Gilbert Simondon's Transduction in Czech Archival Film* získal cenu časopisu *Film-Philosophy* za nejlepší článek roku 2021. Je autorem monografie *Afekt, výraz, performance* (FF UK, 2018).

Momentálně připravuje knižní vydání své disertační práce (Bloomsbury, edice Thinking Media) a kolektivní monografii o digitalizaci prvních českých filmů.

Mgr. Sandra Baborovská, Ph.D.

vystudovala dějiny umění na Univerzitě Karlově a na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Od roku 2009 působí jako kurátorka v Galerii hlavního města Prahy, kde se věnuje především vystavám současného umění s přesahem do minulosti (Adéla Babanová: *Návrat do Adriaportu*, 2014; Radek Brousil: *Černá a bílá ve fotografii*, 2016; *Médium: figura*, 2017; Éntomos: *Hulačková – Keresztes – Janoušek*, 2018). Krátce po svém nástupu roku 2009 vytvořila spolu s Karlem Srpem dlouhodobou expozici *Po sametu* v Domě U Zlatého prstenu. Tamtéž spolupracovala také na koncepci cyklu *Start Up* pro začínající umělce, v roce 2014 pak na intervencích do piana nobile Colloredo-Mansfeldského paláce a na výstavách do 2. patra Staroměstské radnice.

Předmětem jejího odborného zájmu je rovněž sochařství přelomu 19. a 20. století (*Neklidná figura. Expresse v českém sochařství 1880–1914*, 2016) a současné umění v socio-politických souvislostech (*Karafiáty a samet. Umění a revoluce v Portugalsku a Československu 1968–1974–1989*, 2019).

Mgr. Marie Foltýnová, Ph.D.

absolvovala magisterské i doktorské studium dějin umění na FF UK, v Galerii hlavního města Prahy působí od roku 1997. Do roku 2004 zde pracovala nejdříve jako externí lektorka a posléze vedoucí lektorských programů, výtvarného ateliéru a kurzů Galerie hlavního města Prahy. V letech 2009–2012 pracovala jako odborná památkářka v oddělení evidence movitých památek územního pracoviště Střední Čechy. V roce 2012 se vrátila do GHMP na pozici kurátorky veřejné plastiky. Od roku 2018 vede Oddělení správy veřejné plastiky GHMP. Od roku 2016 spolupracovala na přípravě a následné implementaci programu Umění pro město zaměřeného na systematickou podporu současného umění ve veřejném prostoru ze strany hlavního města Prahy.

Mgr. Alena Ježková, Ph.D.

(občanským jménem Alena Wagner) vystudovala Filozofickou fakultu Karlovy univerzity, obor čeština a pedagogika (1989) a doktorské studium na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v oboru teorie výtvarných umění (2007). Působila jako nezávislá publicistka, reportérka a editor-ka. Dlouhodobě působí v oboru médií a public relations. Je autorkou více než dvou desítek knih, většinou zaměřených na popularizaci historie pro děti i dospělé, za které získala mnoho ocenění. Spolupracuje s projektem

Celé Česko čte dětem a je také ambasadorkou charitativního projektu Čtení pomáhá.

PhDr. Magdalena Juříková

vystudovala dějiny umění na Filozofické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně, po studiích nastoupila jako odborná asistentka a kurátorka ve Sbirce moderního sochařství Národní galerie v Praze. Později zde působila na pozici vedoucí sbírky sochařství v sekci Sbírkou moderního a současného umění. V roce 1993 byla kurátorkou české účasti na Bienále v Benátkách (František Skála: *Pouť do Benátek*). V rámci vznikající sbírky Komerční banky působila jako konzultantka a tajemnice pro pořizování uměleckých děl. Mezi lety 1999–2012 byla ředitelkou Nadačního fondu Galerie Zlatá husa. Od roku 2012 je ředitelkou Galerie hlavního města Prahy.

V současnosti působí jako historička umění a kurátorka, jejím profesním zájmem je české umění 20. století a současné umění, zejména skulptura a plastika.

Mgr. Jitka Hlaváčková, Ph.D.

absolvovala magisterské i doktorské studium dějin umění na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, v současnosti působí v Galerii hlavního města Prahy (od 2006), kde je kurátorkou sbírky fotografie a nových médií a autorkou výstavních a publikačních projektů. Dosud zde připravila kolem třiceti výstavních projektů, mezi jinými *Zvuky Kódy Obrazy – Akustický experiment ve vizuálním umění* (2019) nebo *Pražský fantastický realismus 1960–1967*, a řadu monografických výstav. Několik let kurátorský vedla cyklus pro začínající umělce *Start Up*. V roce 2023 byla kurátorkou Mezinárodního festivalu performance a multimédií *Re-connect Art: Virtual Body of Society*.

Ve svém výzkumu se zabývá dějinami a teorií akustického umění, fotografie, videoartu a obecně uměním reflektujícím technologie v postmediálních kontextech současného života. Paralelně se věnuje také zkoumání „veřejného jazyka umění“, tedy aktuálních urbánních a environmentálních uměleckých strategií v souvislosti se sociální, genderovou a komunitní problematikou.

MgA. Miroslav Jiřele

je kurátor a spolumajitel Etcetera Auctions. Vystudoval Fakultu výtvarných umění v Brně, kde prošel ateliéry Konceptuální tendence a Grafika a vizuální komunikace.

Působí jako kurátor se zaměřením na umění osmdesátých a devadesátých let s přesahem k nejmladší generaci autorů. Systematicky se věnuje trhu s uměním a jako konzultant pomáhá soukromým sběratelům s koncepcí sbírek i realizací akvizic.

PhDr. Jakub Král

působí od roku 2014 v Galerii hlavního města Prahy na pozici odborného správce sbírek, od roku 2018 současně také na pozici kurátora výstav a od roku 2021 již jako kurátor sbírky kresby a grafiky. V GHMP se podílel či spolupodílel na cyklu výstav pro začínající umělce *Start Up* a na výstavách *Eduard Steinberg, From Moscow to Paris* (2017, společně s H. P. Riesem), *Sonda 1. Příběh slovenského (post) konceptuálního umění* (2018–2019, společně s Vladimírem Beskidem) a připravil výstavu Rudolfa Sikory a Vladimíra Havlíka *Sníh, kámen, hvězda, strom* (2020) a monografický projekt *WAS IST KUNST?* věnující se dílu Dragoljuba Raši Todosijeviče (2023). Svoje působení v GHMP ukončil v srpnu roku 2023, nicméně s institucí dále spolupracuje jako externí kurátor.

Ve své aktuální činnosti badatelské a kurátorské se v nejširším rámci zabývá středo-východoevropským a východoevropským neoavantgardním uměním a jeho souvislostmi se současným uměním z hlediska jejich interpretace.

PhDr. Martin Krummholz, Ph.D.

je historikem umění působícím na Univerzitě Palackého v Olomouci a na Ústavu dějin umění AV ČR. Je autorem řady monografií a odborných článků publikovaných v Česku i v zahraničí, mj. připravil a kurátoroval výstavy *Clam-Gallasův palác. Johann Bernhard Fischer von Erlach. Architektura, výzdoba, život rezidence* (2007) a *Stanislav Sucharda 1866–1916: Tvůrčí proces / Creative Process* (Národní galerie Praha 2019–2020). Pro GHMP vytvořil průvodce Zámekem Troja (2017) a nové stálé expozice Františka Bílka v jeho pražské vile a v Chýnově (2022).

Mezi jeho badatelská témata se řadí barokní architektura a štuk, šlechtická sídla, krajinařské parky a české sochařství přelomu 19. a 20. století.

PhDr. Olga Malá

vystudovala dějiny umění a italštinu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, kde složila i rigorózní zkoušku. Od roku 1987 je zaměstnána jako kurátorka sbírky plastiky v Galerii hlavního města Prahy, vedle toho pedagogicky působila na Západočeské univerzitě v Plzni. Svoje působení v GHMP ukončila v srpnu roku 2023.

Těžištěm její odborné práce jsou aktivity na poli současného umění, jejich převážná část je spjata právě s dlouholetým působením v Galerii hlavního města Prahy, kde autor-sky a kurátorský připravila řadu výstav doprovázených katalogy s odbornými texty. Intenzivně se

také věnovala prezentaci českých umělců v zahraničí. Připravila dvě expozice v pavilonu České republiky na Bienále v Benátkách (Ivan Kafka, 1997; Veronika Bromová, 1999) a participovala na řadě mezinárodních projektů. V rámci výstav GHMP reflektujících aktuální evropskou scénu připravila s Karlem Srpem autorské výstavy *Other Times – Současné britské umění* (Dům U Kamenného zvonu, 2005) a reprezentativní výstavu *Close Echoes* (Městská knihovna, Praha; Kunsthalle Krems, 1998) zahrnující britské hvězdné umělce devadesátých let. Její působení v GHMP mj. shrnula velká a reprezentativní výstava a publikace *Heroin Crystal* (2023), věnující se zejména období devadesátých let.

Mgr. Helena Musilová

vystudovala dějiny umění a historii na Semináři dějin umění Masarykovy univerzity v Brně. V minulých letech působila jako kurátorka v Muzeu umění Olomouc a v Národní galerii v Praze, přednášela na Katedře fotografie FAMU v Praze a na Semináři dějin umění FF MU Brno. Do května roku 2021 pracovala jako hlavní kurátorka v Museu Kampa v Praze. V současnosti působí v Galerii hlavního města Prahy jako náměstkyně pro odbornou činnost a zároveň jako hlavní kurátorka.

Věnuje se českému a středoevropskému umění 20. století, zejména situaci na výtvarné scéně v šedesátých až osmdesátých letech s akcentem na výměnu a pohyb názorů a inspiračních zdrojů v nesvobodném prostoru období tzv. normalizace (z mnoha výstav a publikací např. *Jiří Valoch: kurátor, teoretik, sběratel /2020/, Anatomie skoku do prázdna. Rok 1968 a české a slovenské umění /2018/ aj.*). Vedle toho se zabývá systémem organizace muzejní a galerijní práce a dalšími

otázkami spojenými s galerijním provozem. Dlouhodobě spolupracuje s festivalem Boskovice – festival pro židovskou čtvrť, kde je dramaturgyní výtvarné scény.

PhDr. Ondřej Vojtěchovský, Ph.D.

je odborným asistentem Ústavu světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a vědeckým pracovníkem Ústavu pro studium totalitních režimů. Zabývá se zejména dějinami jihoslovanského prostoru ve 20. století a dějinami česko-jihoslovanských vztahů.

Je autorem monografie *Z Prahy proti Titovi! Jugoslávská prosovětská emigrace v Československu* (česky 2012, chorvatsky 2016), spoluautorem knihy *V čase odkvétání. Československo a Jugoslávie v období pozdního socialismu, 1969–1989* (spolu s Janem Pelikánem) a byl členem autorského kolektivu knihy *Státy západního Balkánu v uplynulém čtvrtstoletí* (2016). Do syntézy *Dějiny Srbska* (2005, 2013, 2019) přispěl kapitolami o kulturním a společenském vývoji v 19. a 20. století.

Barbara Vujanović, Ph.D.

vystudovala dějiny umění a francouzský jazyk a literaturu v roce 2007 na Filozofické fakultě Univerzity v Záhřebu.

Od dubna 2009 je zaměstnána jako kurátorka v Meštrovičově studiu (Muzea Ivana Meštroviće) v Záhřebu. Od prosince 2006 do dubna 2009 pracovala jako výtvarná kritička pro *Vjesnik*. Pravidelně publikuje recenze ve *Vijenc* a *Kontura*, píše články do časopisů *Qartal*, *Grafika*, *15 dana* a *Tema*. Od června 2009 je členkou redakční rady *Kontura*. Spolupracuje s řadou domácích i mezinárodních institucí na řadě projektů.

Knihkupectví GHMP

v Domě U Kamenného zvonu
Staroměstské náměstí 605/13
110 00 Praha 1 – Staré Město
(otevřeno pouze v době konání výstav)
út–ne 10–20 h

v Colloredo-Mansfeldském paláci
Karlova 189/2 110 00 Praha 1
Z důvodu rekonstrukce střešního
pláště je Colloredo-Mansfeldský palác
od 4. dubna 2022 do odvolání pro
veřejnost uzavřen.

v Domě fotografie
Revoluční 1006/5
110 00 Praha 1 – Staré Město
(otevřeno pouze v době konání výstav)
út–st 10–18 h, čt 10–20 h, pá–ne 10–18 h

v Městské knihovně
Mariánské náměstí 98/1
110 00 Praha 1 – Staré Město
(otevřeno v době konání výstav)
út–st 10–18 h, čt 10–20 h, pá–ne 10–18 h

Galerie hlavního města Prahy
Staroměstské náměstí 605/13
110 00 Praha 1

Bílková vila
Mickiewiczova 233/1
160 00 Praha 6

Colloredo-Mansfeldský palác
Karlova 189/2
110 00 Praha 1

Dům fotografie
Revoluční 1006/5
110 00 Praha 1 – Staré Město

Dům Františka Bílka v Chýnově
Údolní 133
391 55 Chýnov u Tábora

Dům U Kamenného zvonu
Staroměstské náměstí 605/13
110 00 Praha 1 – Staré Město

Městská knihovna, 2. patro
Mariánské náměstí 98/1
110 00 Praha 1 – Staré Město

Zámek Troja
U Trojského zámku 1/4
170 00 Praha 7

E-shop ghmp.cz

23 ART 23 BOOK 23 FAIR 23

Galerie hlavního města Prahy, Zámek Troja
VSTUP ZDARMA

G HMP
16.-17.9.2023